

Byggmoral

Byggande med Kunskap och Moral**MÖGEL och FUKT - MYGEL och FUSK**

Välkommen

Byggmoral

Inomhusmiljö

**PÅGÅENDE
BROTT****+ Fall ur
verkligheten**

Politik

Böcker, Länkar

Publikationer

Byggbranschen har länge stått inför stora problem när det gäller sjuka hus, miljögifter och forskningsetik. Hanteringen av dem har varit en uppvisning i okunskap, medgörliga forskare och sk. "experter".

Redan i början i på 2000-talet skrev 13 oberoende experter en bok som fick namnet "Byggande med Kunskap och moral". Denna - i flera betraktares ögon - debattskrift innehåller 13 oberoende experters egen syn på orsak och verkan i dessa frågor.

Men till skillnad av andra sk. "experter", så har dessa 13 en sak gemensamt:

De har alltid varit ekonomiskt oberoende av byggindustrin! Och nu visar moderna forskningsresultat att de hade rätt i allt de skrev i boken år 2000.

Boken "BYGGANDE MED KUNSKAP OCH MORAL", där det bl.a. framgår hur farligt det är med låga doser av kemiska ämnen under lång tid, kombinerat med samverkan (interaktion) av olika ämnen (Tony Kronevi) **stoppades** (!) av några av de sk. "experterna" - Kjell Andersson och Göran Stridh på YMK i Örebro. Kjell Andersson och Göran Stridh anlitas flitigt av bygg och bostadsbolag.

"Den som gör sitt värv får stenar, oduglingen rosor."
VERNER VON HEIDENSTAM

Författare:
Torkel Andersson; Arne Cajdert;
Tore Frängsmyr; Håkan Gillbro;
Torsten Grennberg; Christer
Harrysson; Tony Kronevi; Hans
Lönn; Per-Olof Nylund; Lennart
Olsson; Stefan Petersson; Sven
Sjöstedt; Lennart Wetterstad.

Boken (se artikel till vänster) har nu utgivits i ny upplaga, med ISBN 91-7668-246-3 och kan beställas direkt av AB Fastighetsanalys för 295 kr plus porto och moms, på www.fastighetsanalys.se

Forskning visar att fukt i byggnader har ett samband med ohälsa som allergi, luftvägsbesvär och sjukahussymptom.

Ett exempel på ett uppseendeväckande och helt felaktigt uttalande av Kjell Andersson, som orsakat många människor lidanden;

"Inte ens gravt fukt / mögelskadade miljöer kan medföra att en allergisk astma eller annan atopisk sjukdom kan utvecklas".

Internationella forskningsresultat och den nu aktuella i Lund, bevisar alltså det som dessa 13 experter hela tiden hävdade - den helt ansvarslösa, skrämmande okunskapen och strävan att undvika skadestånd i byggindustrin ger en god grogrund för MÖGEL och FUKT - MYGEL och FUSK !

Oberoende experter skall bedöma riskerna - inte sk. "experter" som gång efter annan vittnar mot betalning i förmån för bostads- och byggbolagen.

Det är de boende som får betala med ohälsa och de livslånga problem som det medför. Och i och med att Sveriges rättssystem eller myndigheter inte kan skydda invånarna från det, kränker Sverige deras mänskliga rättigheter!

Blir man sjuk av mögel?

Sammanfattning och presentation vid Astma-och Allergiförbundets konferens i Örebro 2007-11-08 – lätt kompletterat vad gäller referenser juni-08.

Kjell Andersson, Överläkare vid Arbets- och miljömedicinska kliniken, Universitetssjukhuset Örebro:

Vid höga halter av mögelsporer, i detta fall mer än 1 miljon sporer/m³, uppstår sjukdomsentiteter som alveoliter, där tröskdammlunga utgör ett exempel. Inomhus i icke-industriella miljöer förekommer dock sällan halter som överstiger 1 000 sporer/m³. Enligt ett nyutkommet kriteriedokument krävs det ganska höga halter (> 100 000 sporer/m³) för att ge luftvägsbesvär och luftvägsinflammation hos människa, något lägre halter för sensibiliserade.

Även om en tredjedel av våra ungdomar är sensibiliserade är enbart cirka 2 % sensibiliserade för de mögel man brukar testa mot och flertalet av dessa är multiallergiker. Detta talar för att mögel inte är ett särskilt starkt allergen och anledningen till detta är väl antagligen att vi alltid genom evolutionen exponerats för mögel.

Den olösta frågan är vad som ger upphov till besvären och i dagsläget vet vi inte detta. Vi vet inte heller vilka medicinska mekanismer som verkar. I fukt/mögelskadade miljöer emitteras en stor mängd kemiska ämnen, såväl från fuktiga byggnadsmaterial som från mikroorganismer. De senare brukar benämnas MVOC (lättflyktiga organiska ämnen som hänförs till emission från mögel). Primära rapporter var mycket positiva och man trodde sig kunna särskilja skadade och "friska" miljöer med hjälp av sådana mätningar. Detta har dock inte visat sig vara möjligt.

Man menar också att det inte är möjligt att på basen av dessa mätningar avgöra om en byggnad är mögelskadad eller ej. Påvisade hälsoeffekter från enskilda MVOC-ämnen har rapporterats i halter som är flera tiopotenser högre än de man uppmäter i innemiljön.

Mögelgifter kan vara mycket potenta och ett av de mest potenta är aflatoxiner. I innemiljösammanhang brukar man peka på Stachybotrys-arters mögelgifter. Stachybotrys växer ibland på fuktiga gipsskivor och brukar ofta benämnas svartmögel. Denna mögelart förekommer i åtskilliga miljöer men toxinerna kan inte påvisas i luftprover på grund av de mycket låga halterna. Bedömningen är därför att toxiska effekter på grund av Stachybotrys är osannolika.

Kjell Anderssons osannolika uttalanden är mycket märkliga eftersom de kommer från en läkare som skall värna och skydda och ha patientens hälsa som det främsta målet. Läkaren skall efter bästa förmåga ställa sin kunskap till förfogande. Läkaren skall besinna vikten av att skydda och bevara människoliv samt efter bästa förmåga bistå människor i medicinska nödsituationer. Läkaren får inte låta sig påverkas av otillbörligt förvärvsbegär och inte utföra annan undersökning och behandling än vad som är medicinskt motiverat. Arvodet skall anpassas efter prestationens art och omfattning. Läkaren skall i intyg och utlåtande endast efter noggrant övervägande bestyrka vad som har saklig och professionell grund och åtskilja detta från annan information vars sanningshalt inte kan bedömas.

Gåshaga Brygga en miljökatastrof

Sophia Salenius familj: efter inflyttningen till Gåshaga Brygga drabbades Sophia och hennes båda barn av hälsobesvär. Även gäster som övernattade hos familjen, samt barnens vänner vittnade om att de drabbades av hälsobesvär såsom huvudvärk, astma och förkylningssymtom. Barnen hade upprepade näsblod, vilket de aldrig hade haft tidigare. Sophia Salenius själv fick problem med sina ögon i form av sår på hornhinnan. Dessa besvär drabbade så småningom även dottern, Olivia, då 14 år. Besvären blev värre och kom oftare, Hälsobesvären tilltog och utökades till att omfatta magont och feberattacker. Sonen Herman, då 17 år, drabbades av svullna lymfkörtlar och låga värden av trombocyter. Samma blodförändring som man får vid benmärgscancer.

Bilden visar en av cisternerna som evakueras från området

I mars 2007 dör en hyresgäst på Gåshaga Brygga av benmärgscancer som bott på området sedan 2002. Denna boende hade klagat till Tomas Ragnell (Miljöförvaltningen) och frågat om det fanns några föroreningar under huset. Tomas Ragnell gav ett osant intygande om att det inte fanns några föroreningar i marken under hans hus. Trots att det i miljökonsekvensbeskrivningen uttryckligen noterats att området under och vid den klagandes bostad var kraftigt förorenat av en tidigare biltvättshall.

När Skanska fick reda på att marken var så förorenad lät man bli att uppföra bostäder och sålde marken till NCC, som inte alls brydde sig om de miljöhot som utfärdats. Mest anmärkningsvärt är att Lidingö stad gav NCC tillstånd att bygga överhuvudtaget. Detta strider mot miljöbalkens försiktighetsprincip och efterbehandlingsansvar.

Markundersökningen på Gåshaga Brygga som gjordes i mars 2008 redovisades inte förrän 2008-10-15. Undersökningen visade på följande: PAH som var 58 gånger högre än naturvårdsverkets riktvärden. Och inte nog med det, marken på Gåshaga Brygga innehåller också arsenik (As), kobolt (Co), kadmium (Cd), zink (Zn), beryllium (Be), barium (Ba), fosfor (P), vanadin (V), litium (Li), bly (Pb), i markundersökningen uppmättes också strontium (90 Sr) i halter på 92 gånger normal förekomst i mark (enligt EPA, USA). Strontium är radioaktivt och lagras i benmärgen och är starkt cancerframkallande. Strontium blev vi bekanta med vid Tjernobylyckan.

Ett axplock av de långtidsverkande, giftiga ämnen som är hälso- och miljöfarliga och som finns i marken på Gåshaga Brygga:

As=Arsenik: Cancerframkallande i vissa föreningar, mycket giftigt för liv i vatten, giftigt att andas in eller förtära.

Bensen: Cancerframkallande, giftigt.

Benspyren: Cancerframkallande, mutagen (skadar arvsmassan), påverkar fortplantning, risk för fosterskador, mycket giftigt för liv i vatten.

Pb=Bly: Cancerframkallande, mutagen, kan skada nervsystemet, försämrar kognitiv utveckling och intellektuell förmåga hos foster och småbarn. Vuxna kan drabbas av högt blodtryck och hjärt-kärlsjukdomar

Cd=Kadmium: Cancerframkallande, mutagen, skadar njurarna, drabbar kvinnor hårdast, mycket giftigt för liv både på land och i vatten.

Cr=Krom: (vissa föreningar): Cancer och allergiframkallande, mycket giftigt för liv i vatten, frätande.

PAH (Polycykliska aromatiska kolväten) : Cancerframkallande, skadar arvsmassan och vattenlevande djur.

Toluen: Kan skada foster.

Vanadin (vissa föreningar): Mutagen, kan skada foster.

Xylen: Farligt att andas in och vid hudkontakt.

Zn=Zink (pulver eller damm): mycket giftigt för livet i vatten.

Källa: kemikalieinspektionens hemsida.

Enligt "experterna" Andersson och Stridh från Örebro Universitet finns det inget på Gåshaga Brygga som tyder på att de boendes besvär kommer från bostäderna. Noteras kan att Andersson och Stridh aldrig har besökt platsen som de har uttalat sig om. Ej heller har de talat med de berörda. De har inte heller nämnt de kvarliggande cisternerna och de många giftiga ämnena i marken som berör de boende. Hur kan man som läkare och expert ge ett sådant utlåtande när man ej heller har tagit del av familjen Salenius läkarutlåtande.

Polishuset i Kalmar

"Experten" Kjell Andersson från Örebro YMK vittnar om att ingen fara för ohälsa föreligger och verkligheten vittnar återigen om motsatsen!

Polishuset i Kalmar byggdes på 1970-talet som fick fukt och mögelskador efter bara ett fåtal år. I början på 90-talet totalsanerades polishuset för 28 miljoner kronor. Men åtgärderna lyckades inte. Personalens problem kvarstod. Det åtföljdes av två ytterligare saneringar som ej heller blev verksamma.

Efter sista saneringen förklarade den inkallade experten Kjell Andersson, på polisens frågor om hur lång tid det skulle ta innan de skulle bli symtomfria. Svårt att säga, ”men högst några månader upp till ett halvt år.” Efter Kjell Anderssons tvärsäkra uttalanden fanns det inte något som pekade på det eftersom symptomen kvarstod även efter den sista saneringen.

2007: Ett nytt polishus blev ett måste eftersom alla försök till sanering misslyckades även om KA:s försäkran om att allt skulle ordna sig och att det bara skulle dröja högst ett halvt år tills personalen i polishuset skulle vara besvärsfria. ”Experterna” Kjell Andersson, NCC m.fl. hade fel igen! Och trots att NCC’s personal själva drabbades av näsblod efter 20 minuters exponering under saneringsarbetet så fortsatte man hävda att mögel och fuktsskador i byggnader inte skadar människors hälsa!

Alla nybyggen på Annehem är fuktsskadade

Husen är byggda av putsad cellplast (frigolit). Vatten tränger lätt in i väggarna och stannar sedan där, eftersom väggarna saknar luftspalt. NCC valde efter massiv kritik att stoppa byggmetoden – Vi har varnat för den här konstruktionen sedan början av 2000-talet, säger Ingemar Samuelson. Husen på Annehem är enligt Ulrika Lindmark byggda 2003–2007.

Igår fick varje husägare en rapport innehållande en generell beskrivning av problemen samt resultat från de mätningar och besiktningar som gjorts av just deras hus.

Det arbetet har skett med hjälp av en expertgrupp: Ingemar Samuelson, doktor i teknologi och med tjänst på Sveriges tekniska forskningsinstitut (SP), Kjell Andersson, överläkare på Arbets- och miljömedicinska kliniken på Universitetssjukhuset i Örebro, samt Kenneth Sandin, docent i byggnadsteknik på LTH.

– Vi har varnat för den här konstruktionen sedan början av 2000-talet, säger Ingemar Samuelson. Husen på Annehem är enligt Ulrika Lindmark byggda 2003–2007.

– Varningarna hördes inte så mycket, säger hon. Och vissa experter sa att det var en bra metod. I efterhand kan man undra varför vi inte lyssnade mer på de kritiska rösterna.

Några direkt medicinska problem med att bo i de fuktsskadade husen finns inte, enligt överläkaren den inhyrde experten från yrkes och miljömedicinska kliniken i Örebro, Kjell Andersson. – Det finns i alla fall inga stora tecken på påverkan av innemiljön, säger han.

Kan man inte göra sina dagar längre kan man försöka att göra dem bättre.

En familj som flyttat ifrån området uppger att dotterns problem försvann efter flytten.

– Det här är ett diffust område, säger Kjell Andersson. Det var ju inte hälsobesvär som satte igång det här, det var ju att det regnade in. Men det är klart att de boende ska få riktiga hus.

NCC införde i slutet av oktober förra året en förlängd läckagegaranti för alla sina enstegstätade hus: tio år istället för de sedvanliga två. Den enstegstätade fasaden är enkelt uttryckt att vatten kan

komma in men inte ut. Dessutom kondenseras luften inne i väggen eftersom det inte finns någon luftspalt.

– Vi har ingen anledning att tro att vi har samma typ av skador någon annanstans, säger Ulrika Lindmark. Hur kan Ulrika Lindmark säga så här eftersom NCC har byggt 5000 hus med samma byggmetod och där många husägare har stämt NCC bland annat i Helsingborg för de fukt och mögelskador som har uppkommit med den här byggmetoden som aldrig var utprovad. Man har alltså experimenterat och fått en massa sjuka människor på köpet som dessutom inte har fått stöd och försvar av läkaren Kjell Andersson. Däremot har KA gett sitt stöd till fastighetsägaren i domstolsförhandlingar som ofta har lett till att hyresgästerna har förlorat möjligheten och stöd till ett erkännande för sina klagomål och där ett åtgärdsföreläggande och skadestånd likaså kan gå förlorat.

Återigen har experten Kjell Andersson uttalat sig om något som i dag är en självklarhet. De enstegstätade fasaderna är ett av de största problemen vid husbyggen eftersom fukt och mögel är oundvikligt. Att Kjell Andersson kan uttala sig som han gör är mer eller mindre en skandal. KA säger sig vara expert och gör uttalanden som inte kan förankras i vetenskap och beprövad erfarenhet. Som vi vet i dag när man har sett vidden av det som den här fasadmetoden har gett borde KA inte ta sig an det här när han gör så idiotiska uttalanden. KA är inhyrd som expert av NCC och gör det som han har betalt för, nämligen att föra NCC's talan och göra allt för att fria NCC från ansvar i en eventuell ansvars och skadeståndsprocess. Det är konstaterat att de som bebor de dåliga husen och bostäderna har gjort stora medicinska och ekonomiska förluster. Möjligheten finns också att saneringsåtgärderna inte ger det resultat som man kan önska. OM man då i förlängningen av det här vill sälja sitt hus eller sin bostad och inte hittar någon köpare hur gör man då?

Den farliga ”innemiljön”

Kjell Andersson:

”Är innemiljön i Sverige så dålig och hälsopåverkande som främst massmedia anger? Är det farligt att bo eller vistas i våra bostäder, skolor, förskolor och arbetsplatser?”

”Vid höga halter av mögelsporer, i detta fall mer än 1 miljon sporer/m³, uppstår sjukdomsentiteter som alveoliter, där tröskdammlunga utgör ett exempel. Inomhus i icke-industriella miljöer förekommer dock sällan halter som överstiger 1 000 sporer/m³. Enligt ett nytutkommet kriteriedokument uppges att det krävs ganska höga halter (> 100 000 sporer/m³) för att ge luftvägsbesvär och luftvägsinflammation hos människa, något lägre halter för sensibiliserade. Även om en tredjedel av våra ungdomar är sensibiliserade är enbart cirka 2 % sensibiliserade för de mögel man brukar testa mot och flertalet av dessa är multiallergiker. Detta talar för att mögel inte är särskilt starka allergen och anledningen till detta är väl antagligen att vi alltid genom evolutionen exponerats för mögel.

Mögelgifter kan vara mycket potenta och ett av de mest potenta är aflatoxiner. I innemiljösammanhang brukar man peka på Stachybotrys-arters mögelgifter. Stachybotrys växer ibland på fuktiga gipsskivor och brukar ofta benämnas svartmögel. Denna mögelart förekommer i åtskilliga miljöer men toxinerna kan inte påvisas i luftprover på grund av de mycket låga halterna. Bedömningen är därför att toxiska effekter på grund av Stachybotrys är osannolikt”.

Hur kan man som expert uttala sig så här? Hur kan man dessutom som expert påstå att de toxiska effekterna på grund av Stachybotrys är osannolika.

**Sydsvenskan: Inte hälsovådligt bo i miljonprogramshus
Det visar en omfattande undersökning i tre av Helsingborgs stora
bostadsområden, år 2002: HELSINGBORG.**

Många uppger visserligen besvär som trötthet, huvudvärk och irritationer i näsan, men bara fåtalet kopplar obehagen till lägenheten.

- Det är slående lite symptom som de boende relaterar till bostaden, säger överläkare Kjell Andersson som svarar för undersökningen.

Undersökningen har beställts av den dominerande fastighetsägaren i Helsingborg, kommunala Helsingborgshem, och har genomförts av Yrkes- och miljömedicinska kliniken i Örebro.

Samtliga 3 219 lägenhetsinnehavare har fått ett omfattande frågeformulär och av dem valde jämnt två tredjedelar att svara.

Enligt Kjell Andersson är det brukarna själva som ger det bästa måttet på inomhusmiljön.

- Man kan inte bara sätta upp mätutrustningar, säger han.

Att hälsotillståndet inte är särskilt gott bland de omkring 6 500 boende i de tre bostadsområdena är alldeles klart. 30 procent uppger att de lider av trötthet, 20 procent är tunga i huvudet eller har huvudvärk och nästan lika många redogör för någon form av problem med slemhinnorna.

Men samtidigt är det bara några få eller som mest 5 procent som kopplar besvären till bostaden.

Var tredje är till exempel rökare.

Genomgående är dock att de boende ofta klagar på för dragiga och för kalla bostäder och ofta också på matos från grannarna.

- Undersökningen skall kunna ta död på ryktesspridningen att våra hus är sjuka, säger Kerstin Johansson, miljösamordnare på Helsingborgshem.

- Men vi får sannolikt skruva på lite mer värme, säger vd Lars O Petersson.

Återigen har Kjell Anderssons sanningssägande och expertutlåtande visat på hur han manipulerar och ljuger när han uttalar sig. När Kjell Andersson i utlåtandet säger att hälsotillståndet inte är särskilt gott bland de omkring 6500 boende är alldeles klart. 30% uppger att de lider av trötthet, 20% är tunga i huvudet eller har huvudvärk och nästan lika många redogör för någon form av problem med slemhinnorna.

Men samtidigt är det bara några få eller som mest 5 % som kopplar besvären till bostaden. I alla undersökningar som KA är inblandad i söker han alltid en koppling till att det är många som röker och att bostäderna är för dragiga och kalla. Dessutom är en av orsakerna till problemen att man besväras av matosen från grannarna.

Ventilationsproblem vill också KA peka på som en av orsakerna till de besvär som hyresgästerna besväras av.

Överläkaren Kjell Andersson vid Yrkes och Miljömedicinska kliniken, regionsjukhuset i Örebro: "Vi har frångått barn och ungdomsenkäten då de sällan eller aldrig ger något. Erfarenheter från liknande enkäter visar att endast ett försumbart antal barn och ungdomar säger sig uppleva problem relaterade till själva bostaden.

From: [Hanna Persson Stadsbyggnads- och miljöförvaltningen Sundbyberg stad](#)

Sent: Tuesday, July 31, 2012 1:44 PM

To: 'Börje Wigström'

Subject: SV: Enkät

Bifogar enkäten som Kjell Andersson använde sig av vid undersökningen. Skälet till att enkäten vänder sig till vuxna över 18 år är enligt Kjell att målgruppen ofta är för liten och att det inte ger någon extra information, symptom, allergier m.m. visar sig i de vuxnas svar.

Mvh Hanna

Universitetssjukhuset Örebro
Yrkes- och miljömedicinska kliniken

Bäste hyresgäst!

Du har tidigare av AB Helsingborgshem informerats om den enkätundersökning som kommer att genomföras i bostadsområdet. Yrkes- och miljömedicinska kliniken vid Universitetssjukhuset i Örebro har fått uppdraget att genomföra undersökningen.

Vi skulle vilja att alla boende äldre än 17 år besvarar bifogade enkäter. Eftersom vi inte vet antalet personer skickar vi med tre enkäter. Sedan enkäterna fyllts i skickas de till AB Helsingborgshem i det igenklitrade svarskuvertet. Kontaktpersonen på företaget (Tommy Ebersjö, 20 81 05) prickar av vilka som besvarat enkäterna så att påminnelser inte ska behöva skickas ut i onödan. Detta förklarar varför det finns ett nummer angivet på svarskuvertet. Så snart alla svaren samlats in sänder Helsingborgshem kuverten **öppnade** till Örebro för bearbetning och analys. Hanteringen vid Yrkes- och miljömedicinska kliniken sker under sedvanlig **hälso- och sjukvårdssekretess**. Namnuppgifter kommer inte att matas in i vår dator och behöver därför inte fyllas i.

Resultatet av enkätundersökningen kommer att redovisas till samtliga inom bostadsområdet och rapporteringen kommer att ske på ett sådant sätt att ingen enskild person eller lägenhet kommer att kunna identifieras. Sedan undersökningen är klar kommer enkäterna att förstöras och enkäterna kommer därför inte att läsas av andra än vår egen personal.

Vi hoppas att alla som tillfrågas vill delta, men undersökningen är naturligtvis frivillig. Ju fler som deltar desto större möjligheter får vi att beskriva hur de boende upplever bostadsmiljön. Vi är också tacksamma om de ifyllda formulären skickas in **snarast** så vi hinner bearbeta materialet ordentligt innan planerad rapportering i april 2003.

Örebro januari 2003

Kjell Andersson *Inger Fagerlund*

Kjell Andersson
Överläkare
019-602 24 71

Inger Fagerlund
Forskningsassistent
019-602 24 95

Yrkes- och miljömedicinska kliniken
Universitetssjukhuset Örebro
701 85 Örebro

Byggmiljögruppens rapport från Lena Jernbergs bostad, Vasavägen 97 Järfälla med expertutlåtande från den så kallade experten Kjell Andersson: Som en second opinion har även överläkare Kjell Andersson uttalat sig i ärendet. KA anser att det inte finns någon koppling till inomrelaterade problem baserat på de analysresultat som finns.

En annan reflektion från Kjell Andersson avseende aldehyden Buturaldehyd var frågan om det gick att vistas i bostaden med hänsyn till att lukttröskeln var överskriden. Eftersom det inte kunde förnimmas någon lukt vid min vistelse i bostaden ger det anledning tro att något har inträffat vid själva provtagningen.

Kjell Anderssons reflektion om att något inträffat under provtagningen (vad syftar han på?) Kjell Andersson har aldrig befunnit sig i bostaden men ändå i texten som ovan ser det ut som om han varit där.

I Åkarp, just utanför Malmö, ligger en skola. Den byggdes 1971 enligt alla då moderna principer. Elever och lärare har blivit oerhört sjuka. Ett stort antal lärare har dött. Senast var det den kvinnliga rektorn som var mycket sjuk före saneringen.

Kjell Andersson gjorde en skriftlig enkät före saneringen och kunde då konstatera att problemen var helt jämförbara med en skola i Nora, som inte hade några problem, varför det inte var nödvändigt att sanera skolan. Epidemiologiska studier visade att antalet cancerfall och övriga sjukdomar var klart överrepresenterade.

Kjell Anderssons meritlista kan göras hur lång som helst eftersom listan utökas hela tiden, allt eftersom fastighetsägarna anlitar honom.

Enskededalen i Stockholm Stockholmshem (Skarpnäcksfältet) Sollentunahem, Moderna museet, Polishuset i Kalmar, Åkarpskolan, med flera har haft Kjell Andersson som expert vid dessa utredningar plus de redan nämnda i artikeln.

Kjell Anderssons tvivelaktiga utredningar och uttalanden har varit till förfång (olägenhet) för de klagande i sina dåliga inomhusmiljöer. Denna urspårade verksamhet som han håller på med är i sanning något som samhället inte är förtjänt av.

Det är på tiden att Läkarförbundet tar sig en tankeställare om man skall fortsätta att främja en hederskodex som präglas av skråanda, slutenhet och mörkläggnings.

Kjell Andersson är inte kemist men ändå uttalar han sig som en sådan. Ett symptom, som är säkert i sammanhanget, är att det i Sverige i dag finns ett näst intill lagbundet påstående när man möts av en överraskning ”det hade jag ingen aning om”.

Östergårdens förskola i Mjölby ”Riv förskolan som gör våra barn sjuka”

Alla de tre mammorna har var sin historia att berätta om sina och även om andras barn. Det handlar om fruktlösa resor fram och tillbaka till akuten, barn som drabbats av bihåleinflammationer, konstanta förkylningar, astma, nedsatt hörsel, huvudvärk, rinnande ögon, hudirritation, trötthet och sömnlösa nätter för hela familjer.

Det som upprör föräldrarna mest av allt är att barnen kommer att få men för livet.

Kommunen har också påstått att förskolan efter saneringen är bättre än ett allergidagis, att det inte längre handlar om mögel utan på ett lim som inte hunnit torka.

Av en luftprofil genomförd 28 augusti framgår det att proverna innehåller ämnen som även tyder på mikrobiell aktivitet.

Larmrapporten om möglet på Östergården i Mjölby hölls hemlig. Trots att barn och personal mådde dåligt hände inget på nio månader. Ingen av personalen fick veta något om rapporten, inte ens att den fanns.

– Vi har tjatat och tjatat för att få veta, säger några av förskolans anställda som nu har valt att göra polisanmälan. De vill få ett avslut för att kunna gå vidare. För att det ska vara möjligt vill de först få veta varför mögelrapporten mörkades och vem eller vilka som är skyldiga.

Förskola stängs för tredje gången

Östergårdens förskola stängs på fredag en tredje gång. Under det nylagda golvet har limmet inte torkat. Det tros vara orsaken till hälsoproblem hos personalen.

På onsdagen kom också provresultat som bekräftar misstanken att det skett reaktioner i limmet. Förmodligen måste alla golvmattor brytas upp.

Varför limmet inte torkat mellan mattan och spånplattan finns det inget svar på i nuläget. Golvutrymmet är ventilerat ovanför betongplattan och ombyggt för att garantera att nya fuktproblem inte uppstår.

- Det är ytterst sällan som man ser en kommun som gjort så mycket som Mjölby när man råkat ut för problem med lokalerna i en förskola. Det känns som att man haft mycket otur. Limmad matta på spånplatta anses vara en säker lösning, konstaterar Kjell Andersson.

Varning för spånskivor: En av huvudbeståndsdelarna i en spånskivas bindemedel är formaldehyd som är en oxidationsprodukt ur myrsyra. Normalt binds ämnet när limmet i skivan härdas, men obunden formaldehyd kan vandra ut genom materialet och orsaka irritation i ögon och slemhinnor som i förlängningen kan ge astmatiska och allergiska reaktioner, andningssvårigheter och koncentrationssvårigheter. Formaldehyd är också känt som ett cancerogent ämne.

Dessutom avger de mer emissioner då de påverkas av fukt och värme. Speciellt farligt är det när spånskivan utsätts för direktkontakt av fuktighet.

Med den här faktarutan vill jag ge Kjell Andersson en känga och ett varningens finger när han tror sig veta att spånskivor är ett bra golvmaterial även i fuktiga utrymmen.

Han är överläkare i miljömedicin, tillika civilingenjör, och även internationellt en auktoritet på inomhusklimat. Han har den senaste veckan anlitats av kommunen som expert.

Kjell Andersson kom till förskolan i måndags och hade tänkt att under några dagar intervjua all personal och försöka bilda sig en uppfattning om vad som egentligen stod på. Det hade nämligen inte uppmätts några förhöjda värden i lokalerna.

- Redan efter en dag insåg jag att här finns verkliga problem, så jag kände att jag behövde inte fortsätta tala med alla, berättar Kjell Andersson.

Kjell Andersson har inte kunnat se att något barn drabbats av röda ögon eller haft andra symptom. Personalen har inte heller noterat något anmärkningsvärt.

Bertrand Russel: Felet med världen är att de dumma är så tvärsäkra på allting medan de kloka är så fulla av tvivel.

Börje Wigströms kommentarer: ”Kjell Andersson börjar med att berömma kommunen för deras sätt att ta tag i problemet och skyller dessutom på att de har haft otur. Vad, då otur! Man kan väl inte skylla på otur när man inte har tagit sig an problemet på ett relevant sätt och där man undanhållit viktig information till föräldrarna.

Kommunen lovordar dessutom KA som en internationell auktoritet på inomhusklimat och som överläkare i miljömedicin. Han har därför anlåtats som expert för att lösa miljöfrågan i Mjölby kommun.

Nu kommer det vanliga uttalandet från KA där han noterar att barnen inte har några symtom som tyder på att de är drabbade av den sjuka inomhusmiljön.

KA säger också att limmad matta på spånplatta anses vara en säker lösning. Då vill jag på det bestämdaste hävda att så inte är fallet i den här skolan. För att komma till en helhetslösning där fuktproblemen fortfarande kvarstår måste man göra en avfuktning som är värd namnet. Om man inte klarar av att göra lokalerna fuktfria men ändå göra åtgärder måste man ta till åtgärder där man använder icke fuktkänsligt material i golven exempelvis klinker. Dessa uppgifter har jag inhämtat från expertis som verkligen vet vad dom pratar om. **KA som är utbildad väg och vatteningenjör skulle blivit vid sin läst och sysslat med väg och vatten då hade han gjort mindre skada i samhället.**”

Det går fortfarande inte att säga om de nya problemen på Östergårdens förskola beror på byggfel eller inte.

- Vi har ingen klar bild av det, säger Sten-Åke Petersson, tillförordnad teknisk chef i Mjölby kommun.

Är det inte dags att stänga förskolan för gott och riva huset?

Barnen har fått flytta flera gånger sedan 2011 när det första larmet kom om fukt- och mögelproblem på förskolan. Dessa tycks nu vara åtgärdade.

I stället tros det nylagda golvet vara källan till hälsoreaktionerna hos personalen. Detta trots att metoden att limma denna typ av golv med denna typ av lim mot en spånskiva är väl beprövad, enligt Kjell Andersson.

Hur ser du på det politiska ansvaret, kunde ni ha gjort någonting annorlunda?

- Nej, vi har letat från första början efter någon orsak att gå på. Vi har anlitat expertis på hus och läkarexpertis.

100 barn och 25 anställda har funnits i en hälsovådlig miljö, något som de ansvariga på tekniska kontoret vetat om och inte åtgärdat på nästan ett år.

Av en luftprofil genomförd 28 augusti framgår det att proverna innehåller ämnen som även tyder på mikrobiell aktivitet. Det är alltså inte enbart problemen som härrör från golvet. Det är alltså den mikrobiella aktiviteten som är den näst största källan till oro. Den största oroskällan är att Kjell Andersson visar prov på en arrogans och ett människoförakt som gränsar till det osannolika när han gör uttalanden och bedömningar av inomhusmiljöer. KA ger fastighetsägarna sitt fulla stöd och där de

drabbade hyresgästerna inte får den så kallade experthjälp som KA i stället ger till dem som har ansvaret för att åtgärda problemen i inomhusmiljön, som haltar högst betänkligt när kommunen gör halvtaskiga åtgärder som har lett till att förskolebarnen har fått flytta ut och in vid tre tillfällen.

Jag ser också det här som en möjlighet att bringa ordning i det kaos som Kjell Andersson har varit med om att skapa. Men, även om man har rätt är det inte en garanti för att man får rätt.

Ingen man blir vis utan att ha trampat dårarnas stig

Börje Wigström
Helsingborg 2013-01-05